

De schepping van architect Moshe Safdie ligt in de schoot van de Ozarks

Juweel in de schatkist van de Ozarks

Crystal Bridges Museum of American Art

Niet Bill Clinton, maar Walmart is misschien de bekendste naam die Arkansas heeft voortgebracht. En het is aan de dochter van de oprichter van de grootgrutter te danken, dat een van de armste staten van Amerika op 11-11-2011 werd verrijkt met een museum van wereldklasse. Een architectonisch hoogstandje in de schoot van de Ozark Mountains, dat onderdak biedt aan vijf eeuwen Amerikaanse kunst en luistert naar de fonkelende naam Crystal Bridges.

In het bos waar Crystal Bridges als een buitenaards ruimteschip is neergestreken, speelden vroeger de kinderen van de grondlegger van Walmart: Sam Walton. Een van hen was Alice, geboren in 1949 en de jongste van vier kinderen. Als Alice een jaar oud is, verhuist de familie naar het nabijgelegen Bentonville, Arkansas. Sam heeft daar in het oude centrum een pand gekocht waarin hij Waltons 5&10 opent. De winkel groeit uit tot de hoeksteen van wat de grootste private werkgever ter wereld zou worden. Terwijl het imperium zich steeds sneller over de Verenigde Staten verspreidt, spelen de vier Waltons rustig verder in wat inmiddels hun bos is geworden. Bentonville, Arkansas, de Ozarks zijn dan nog een vergeten stuk Amerika. Zeventig jaar later kan niemand meer om dit deel van *The South* heen. Met dank aan Sam Walton die een eenmanszaak in een bedrijf met 2,3 miljoen personeelsleden omtoverde. En met dank aan dochter Alice die in het bos uit haar jeugd een iconisch gebouw bouwde, gevuld met vijfhonderd jaar Amerikaanse verhalen.

Kiezelsteen

In de ogen van Alice Walton heeft de mens toegang nodig tot kunst. In Bentonville, Arkansas was die er niet. De opening op 11 november 2011 van het Crystal Bridges Museum

of American Art bracht hier verandering in. Een paleis vol schilderijen, beeldhouwwerken, twee en driedimensionale objecten opende haar deuren voor de Bentonvillianen. Maar ook ver buiten het stadje, de staat Arkansas en de Ozarks was de aantrekkingskracht groot. Maar liefst 650.000 kunst- en architectuurliefhebbers kwamen in het openingsjaar naar Bentonville. Het vijftigduizend inwoners tellende stadje zou nooit meer hetzelfde zijn. Een kabbelend *Small Town USA*- bestaan werd meegesleurd in een kolkende rivier van bezoekers. Wandelend door het historische centrum lijkt de stroom bezoekers het stadje echter gepolijst te hebben. Het blinkt als een kiezelsteen waar het water miljoenen jaren aan voorbij is getrokken. In een groot deel van de Ozarks is dit 180 graden anders.

Controverse

Maar niet alles blinkt aan Crystal Bridges. Er is ook kritiek. Bijvoorbeeld uit New York City, waar men Alice Walton een gier noemde toen ze voor – naar verluid – 35 miljoen dollar Asher B. Durands schilderij *Kindred Spirits* voor de neus van het Metropolitan Museum of Art en de National Gallery of Art in DC ‘wegkaapte’. Een van de meest iconische werken in de vaderlandse geschiedenis kwam *in the middle of nowhere*,

TEKST → ROBERT DE KONING (WWW.JOURNEYLISM.NL)

FOTOGRAFIE → ELLEN LINNENKAMP (WWW.JOURNEYLISM.NL) &

CRYSTAL BRIDGES MUSEUM OF AMERICAN ART

Crystal Bridges is gebouwd aan en over het water dat ontspringt aan twee nabijgelegen bronnen

Het water dat het museum omringt ontspringt uit twee nabijgelegen bronnen

‘Een paleis vol schilderijen, beeldhouwwerken, twee en driedimensionale objecten opende haar deuren’

in de Bermudadriehoek tussen Arkansas, Oklahoma en Missouri te hangen. ‘Het wereldje’ sprak er schande van. Ook uit Nederlandse hoek kwam commentaar. In *Amerikanen lopen niet* schrijft journalist Arjen van Veelen: “De zes meest vermogende leden van die familie bezitten samen méér dan de laagste veertig procent van alle Amerikanen. En ook deze familie koopt haar zonde af door iets terug te geven aan de gemeenschap: kunst, gratis toegankelijk.” Hij beschrijft de weezin die hij voelt voor “maatschappelijk betrokken kunst, betaald door bedrijven die het platteland verminken...” Vooral Van Veelens kritiek, in tegenstelling tot die van een New Yorkse kunstscene die moeite

heeft om door een zure appel heen te bijten, zet aan tot denken. Dit geldt overigens voor wel meer observaties in zijn boek.

Juwel

Lopend over de Art Trail die van het centrum van Bentonville door bossen en langs sculpturen naar de ingang van het museum leidt, worden ‘de zonden’ van de familie Walton vergeven. De natuur doet haar werk en heelt de ziel. Her en der geplaatste beelden koesteren de geest. Achter het door de herfst geschilderde bladerdek geeft de schepping van architect Moshe Safdie zich met iedere stap steeds verder bloot. Glas, hout, koper en steen overspannen water dat iets verderop ontspringt uit de Crystal en de Cindy Spring(s). Crystal Bridges is een juweel in de schatkist van de Ozarks en dit is slechts de buitenkant. Binnen waken eindeloze rijen aan houten overspanningen over vijf eeuwen Amerikaanse kunst. Dit is Nirwana. Een paradijselijke plek waar je voor geen appel uit wilt worden weggestuurd. Zaal na zaal vragen

schilderijen en sculpturen om onverdeelde aandacht. Ze concurreren met de continue blik die architect Moshe Safdie naar buiten werpt. Want aan de andere kant van het glas dat hij door het gebouw geweven heeft ligt nog een Tuin van Eden: het bos uit Alice Watsons jeugd.

Crystal Bridges Museum of American Art
600 Museum Way, Bentonville, Arkansas
www.crystalbridges.org

Check de site voor up-to-date openingsdagen en -tijden

Gedurende het jaar zijn er wisselende exposities in en om het museum.

Begin 2020 opent op 507 SE E Street in het centrum van Bentonville The Momentary, een nieuwe expositieruimte. Zie www.themomentary.org voor actuele openingstijden en tentoonstellingen. Rond Crystal Bridges liggen meer dan vijf kilometer wandelpaden langs beekjes en beeldentuinen. Frank Lloyd Wrights Bachman-Wilson House en The Sky Space van James Turrell zijn een bezoek meer dan waard.

In de originele winkel van Sam Walton in het centrum van Bentonville huist nu het Walmart Museum

Louise Bourgeois' Maman heet bezoekers van harte welkom

Vijfhonderd jaar Amerikaanse kunst huist er onder de koperbeslagen daken van Crystal Bridges